

**JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM KÖZPONTI
KÖNYVTÁRA**

6720 Szeged, Dugonics tér 13./6701 Szeged, Pf. 393.

Internet címek:

<http://www.bibl.u-szeged.hu>

[e-mail: clio@bibl.u-szeged.hu](mailto:clio@bibl.u-szeged.hu)

Fontosabb telefonszámok:

Igazgató: (62)454-036

Központi szám és fax:(62)312-718

Fontosabb mellékek:

Tájékoztató, információ: 4041

Folyóiratrészeg: 3130 és 3347

Könyvkölcsönzés: 4028

Fénymásolás: 3346

Számítógépek: 4039

Régi könyvek: 4044 és 3356

NYITVATARTÁS

A t a n é v b e n :

Köny- és folyóiratolvasótermeink:

Hétfőn 13 - 20 óráig

Más hétköznapokon 8 - 20 óráig

Szombaton 8 - 19 óráig

Kölcsönző:

Hétfőn 13 - 18 óráig

Kedd - csütörtök 9 - 16.30 óráig

Pénteken 9 - 16 óráig

Szombaton 9 - 13.30 óráig

V i z s g a i d ő s z a k b a n

Könyv- és folyóiratolvasótermeink:

Hétfőn 10 - 20 óráig

Más hétköznapokon 8 - 20 óráig

Szombaton 8 - 19 óráig

Vasárnap 8 - 13 óráig

*A kölcsönző a vizsgaidőszakban is a szorgalmi
időszaknak megfelelően üzemel.*

Kalauz a JATE Egyetemi Könyvtár használatához

EGY KIS TÖRTÉNELEM...

1921 októberében a kolozsvári egyetem Szegedre költözésekor mihamarabb szükségessé vált az egyetemet ellátó egyetemi könyvtár megszervezése. A számban még kicsi, de már könyvtárat formázó gyűjteményt és a lelkes kis könyvtáros csapatot itt, a Dugonics téren, a jelenlegi épületben helyezték el.

"A KÖNYVEK SZÁMA VÉGTELEN, DE..."

A világ könyvtermése olyan hatalmas, hogy jobb híján minden könyvtár válogatni kényszerül belőle. A válogatásnak persze könyvtárként kidolgozott szabályai és feltételei vannak. Könyvtárunk anyaga elsősorban társadalomtudományi jellegű, de az Egyetemen oktatott tudományokkal - köztük magától értetődően a természettudományokkal - kapcsolatban általában elmondható: magyar és idegen nyelven kimerítő anyagot találhat az olvasó.

...ÉS HÁNY KÖNYV VAN ITT???

Kétségtelenül ez a leggyakoribb kérdés, amit a könyvtárba látogatók először föltesznek. A válasz azonban - bármily meglepő is - nem egyszerű.

A JATE egész könyvtári hálózata több mint 50, különböző nagyságú kari, intézeti, tanszéki könyvtárból áll. Következésképpen a nagy "központi" könyvtár állománya korántsem az egész Egyetem könyvtári állományával egyenlő. Ezen túlmenően figyelembe kell venni: a könyvtárosi szóhasználatban "könyvtári egységek"-nek számít minden dokumentum, tehát a könyv, a kötetbe kötött folyóirat, a kézirat, sőt a mikrofilmtekercs is. A JATE könyvtári hálózatában 1.300.000 könyv, 260.000 folyóirat és 30 000 egyéb dokumentum (kézirat, mikrofilm stb.) található, vagyis összesen csaknem 1.500.000 könyvtári egység.

Az említett másfélmillió kötet jelentős szám, Könyvtárunk így nem csupán a városnak, de az egész Dél-Alföldnek is legnagyobb tudományos gyűjteménye.

MINDENT A KEDVES OLVASÓÉRT...!!!

Az olvasó a Könyvtárban három alapvető "tevékenységet" folytat. Kikérhet egy könyvet a raktárból, mert helyben óhajtja tanulmányozni, kikölcsönözheti a könyvet, végül periodikumokat

és egyéb dokumentumokat olvashat (ez utóbbi bonyodalmaírói majd később).

HAZA IS VIHETEM???

A számítógépes terminálok ill. - régebbi anyag esetében - a katalógusok valamelyikét már "megjárt" olvasó kitöltött kérőlapjával megjelenik a kölcsönzőben... Így kezdődik. Érdemes megfigyelni, hogy a számítógépes katalógus, (amely az alább megadott címen bárholnan elérhető) a kölcsönzési folyamat gépesítetttségének előrehaladtával egyre megbízhatóbban jelzi, hogy kölcsön van-e az adott példány. A raktárból kihozzák a könyvet, illetőleg ellenőrzik, nincs-e másnál kölcsön, nem olvasóterembe beállított példány-e. Ha semmi gond nincs (az azért még előfordulhat, hogy épületen kívüli raktárainkban van, ekkor sajnos várni kell, vagy később visszajönni), akkor a könyv elvileg kikölcsönözhető. A kölcsönzés ma már számítógéppel történik, ehhez tehát mindenkinek szüksége lesz a vonalkóddal ellátott kártyájára. Egyelőre a kölcsönzés 24 órás periódusokban történik, vagyis a kérőlap leadása után kb. 24 órával kapjuk meg a könyvet. (A részletes tudnivalók több helyen megtalálhatók kifüggesztve!)

És most néhány kölcsönzési szabály:

Ezek a következők: - egyszerre legföljebb csak öt könyv kölcsönözhető; - 1850 előtti könyveket nem kölcsönzünk; - 1945 előtti könyveket (nem repesve ugyan) egyhetes időtartamra kölcsönzünk; - az olvasótermekben és a tájékoztató segédkönyvtárban elhelyezett könyvek nem kölcsönözhetőek; - természetesen nem kölcsönözhetőek a folyóiratok sem; - a kölcsönzési idő három hét; - hosszabbítás esetén az illető könyve(ke)t be kell mutatni; - az időben vissza nem hozott könyvek után késedelmi díjat kell fizetni.

Ha a kért mű kölcsön lenne, kérhet az olvasó előjegyzést, így a könyv visszakérülésekor írásban kap értesítést.

TANULÁS, HELYBEN OLVASÁS

Az olvasók - főleg a hallgatók - jelentős része nem minden könyvet visz haza, hiszen jó feltételeket tudunk biztosítani itt a Könyvtárban is a tanuláshoz, munkához. Hét olvasótermünk országos viszonylatban is a legjobban kiépítettek közé tartozik; már ami a könyvállományt illeti. Igaz, elsősorban az egyetemi tanulmányokra orientált ez a mintegy 40.000 kötetes gyűjtemény, de azért a "hobby-olvasókat" is kielégíti. Különben, ha valamit itt mégsem talál meg az ember, kírja a katalógusokból és felkéri a raktárból. Az olvasóterem anyagát természetesen külön is tükrözi a számítógépes rendszer.

MIT, MIÉRT, HOGYAN???

Az ilyen (és még ilyenebb...) kérdések megválaszolása a Könyvtár tájékoztató szolgálatának feladata. Mit is jelent mindez a gyakorlatban? Ezek a könyvtárosok segítenek a katalógusokban való eligazodásban, referátumok, szakdolgozat és egyéb munkák megírásához szakirodalmat, módszertani útmutatást adnak stb. Munkájukat alaposan összeválogatott segédkönyvtár könnyíti meg, amelyet a tájékoztató szolgálat munkaszobáiban helyeztünk el.

KÉT ÉS FÉL MILLIÓ CÉDULA

A JATE Egyetemi Könyvtár nem 'szabadpolcos' könyvtár, hanem - adottságainál fogva - ún. raktári rendszerű bibliotheka. Ez azt jelenti, hogy csak a könyvállomány töredéke van olvasótermi szabadpolcon, a többi könyv tárolóraktárakban van, s a gyakorlatban csak a katalógusokon ill. számítógépeken keresztül 'közelíthető meg'. Régebben minden bekerülő könyvről kis cédulát készítettünk és a könyvekről gyártott cédulákat már csak sorba kellett rakni. Ahány szempont szerint tesszük ezt meg az elkészült katalóguscédulákkal (nevezzük most már néven...), annyi katalógusunk lesz. Egy a lényeg: minden könyv és minden róla készült cédula ugyanazt az "irányítószámot" tartalmazza, hogy majd a raktárból e szerint előkereshető legyen. Az 1977 óta beszerzett anyag ma már számítógépes katalógusban kereshető, sőt néhány éve a hagyományos katalógusokat nem építjük tovább. A régebbi anyag miatt azonban használatukat illik ismerni, hiszen még eltart egy darabig, míg visszamenőleg is minden könyvet feldolgozunk az új rendszerrel.

A szerzői betűrendes katalógus a leggyakoribb könyvtári katalógus, még a legkisebb könyvtárakban is megtalálható. Tárgyszó-katalógus segít azokon, akiknek csak témájuk van, ám még azt sem tudják, létezik-e az illető témáról valamilyen könyv. A könyvek adatait feltüntető katalóguscédulákat más sorrendben kell tehát összerakni: tudományterületek, témák szerint. A tárgyszó-katalógus viszonylag "fiatal", hiszen csak az 1967 óta megvásárolt könyvek céduláit tartalmazza. Fontos még tudni, hogy a szépirodalmi művek cédulái nincsenek benne, viszont tartalmi szempontok szerint egyedül itt lelhetők fel a jegyzetek és társaik.

Egy másik katalógus a szakkatalógus, amely tudománykörök, témák szerint épül fel, de itt már nem azok betűrendjében. A rendszer a műveket ismeretkörök, tudományszakok szerint csoportosítja, mégpedig úgy, hogy az egyes cédulák egymás melletti helye megfeleljen az illető tudományág belső, hierarchikus "berendezkedésének".

Ki ne lett volna már úgy, hogy rákapott egy kedves sorozatra, vagy egyszerűen csak annyit jegyzett meg egy könyvről, hogy melyik sorozat része? A sorozat-katalógus a sorozatok címének

betűrendjében rendszerezi a műveket. Pl. itt egyben áttekinthető a "Magyar História", vagy a "Gyorsuló Idő" sorozat.

A feledékeny emberek legszimpatikusabb segédeszköze a szépirodalmi címszókatalógus. A magyar nyelven (is) megjelent szépirodalmi műveket tartalmazza (regényeket, drámákat, amelyek külön kötetben jelentek meg), csak éppen nem az emlékezetünkből gyakran kihulló írói nevek, hanem a művek címeinek betűrendjében. Itt is van megjegyezni való: csak a Könyvtár 1955 utáni beszerzéseit tárja fel.

Természetesen mindezen szempontokat a számítógépes katalógus is tudja, sőt ennél sokkal többet is. Használatáról külön szórólapról tájékozódhatunk.

HETILAPOK, NAPILAPOK, FOLYÓIRATOK...

Természetesen Könyvtárunk az ún. periodikus, azaz többkevesebb rendszerességgel megjelenő kiadványok gyűjtésével és archiválásával is foglalkozik. Tehát nem csak folyóiratok találhatóak Könyvtárunknak erre a célra létesített részlegében, hanem olvashatók a friss és régi napilapok, hetilapok, évkönyvek is.

Az itt található mintegy 160 ezer kötetbe kötött archivált anyag nagyjából két részre osztható: a hírlapanyagra és az egyéb időszaki kiadványokra. A Könyvtárba jelenleg kb. 1600 féle periodikum jár, nagyobbrészt külföldi és hazai tudományos folyóiratok. Természetesen sem ezt a (könyvtárosi szakkifejezéssel élve) kurrens, sem az archivált anyagot nem tudnánk használni katalógusok nélkül.

A folyóiratok természetesen nem kölcsönözhetőek, külön folyóirat-olvasóteremben lehet azokat tanulmányozni, ahol a leggyakrabban használt mintegy félezer napilap, folyóirat stb. legfrissebb számai a polcokon megtalálhatóak, a maradék ezer friss számai (a kurrens katalógus alapján) kérhetőek, a régiek a raktárból kihozhatóak.

SZÁMÍTÓGÉPES SZOLGÁLTATÁSOK

Az utóbbi évek egyik legfontosabb fejleménye a számítógép adta lehetőségek egyre fokozottabb kihasználása. Erről a dinamikus fejlődő területről is essék néhány szó!

A könyvtár könyvkatalógusa az 1977-től máig beszerzett könyvállománnyal elérhető ma már adatbázis formában is, az Internet hálózatba bekapcsolt bármelyik számítógépről, így a könyvtár nyilvános termináljairól is. Ez a komputeres katalógus mintegy 250.000 könyvről nyújt minden szempontból visszakereshető információt. A katalógus mellett egyéb adatbázisok is rendelkezésre állnak, így pl. az EBIB, az egyetemi dolgozók publikációinak bibliográfiája, a FILM, amely több ezer filmről tartalmaz angol nyelvű kritikákat vagy a PRESSDOK

amely csaknem félmillió magyar sajtócikket dolgoz fel. Jelentősnek mondható CD-ROM 'parkunk' is. Ez azt jelenti hogy egyre több szakterület számítógépes adatbázisa használható a könyvtárban részben hálózatról, részben az olvasótermi gépekről, egyénileg.

Kérjük, hogy a komputeres szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéseikkel forduljanak a tájékoztató szolgálat munkatársaihoz.

KÖNYVTÁRI PRAKTIKUM

Az alábbiakban néhány gyakorlati tudnivaló következik, ezekre mindenkinek szüksége lehet.

Beiratkozás

Könyvtárunk nyilvános, szolgáltatásait mindazon 14. életévüket betöltött személyek igénybe vehetik, akik a Könyvtár szabályait magukra nézve kötelezőnek fogadják el. A beiratkozás saját hallgatóinknak ingyenes, diákigazolványra ill. a hallgatói/dolgozói kártyára, valamint személyi igazolványra van hozzá szükség.

Ruhatár

A földszinti ruhatár igénybevétele ingyenes és kötelező. A kölcsönzőben, a társalgóban, az olvasótermekben és a Könyvtár egyéb helyiségeiben őrizetlenül hagyott tárgyakért nem tudunk felelősséget vállalni!

Étel, ital

A Könyvtárba ne hozzanak be ételt és italt magukkal, mert az olvasóterem hamar tejivóhoz, ill. büféhez válik hasonlatossá. Kérjük, az automatából vásárolt italt is csak a dohányzóban fogyasszák el!

A kéréslap

Mind kölcsönzőskor (de hosszabbítás, előjegyzéskérés esetén is), mind az olvasóterembe raktárból felkért könyveknél nyomtatott kéréslapot kell kitölteni, amelyre célszerű (ha az adott műből több példányunk is van) minden raktári számot kiírni. Minden egyes kért műről külön kéréslapot kell kitölteni, hasonlóan az egyes kikért folyóirat-kötetokről is. A kölcsönzőben és az olvasóteremben különböző kéréslapot használunk.

Fénymásolás

A könyvtárban állandóan működik automata másológép. Ezenkívül még üzemeltetünk külön fénymásoló részleget is.

A Könyvtár minden pontján, mindenről SZABAD érdeklődni, felvilágosítást kérni a Könyvtár munkatársaitól!

**JÓZSEF ATILA TUDOMÁNYEGYETEM KÖZPONTI
KÖNYVTÁRA**
6720 Szeged, Dugonics tér 13./6701 Szeged, Pf. 393.

Internet címek:

<http://www.bibl.u-szeged.hu>

[e-mail: clio@bibl.u-szeged.hu](mailto:clio@bibl.u-szeged.hu)

Fontosabb telefonszámok:

Igazgató: (62)454-036

Központi szám és fax:(62)312-718

Fontosabb mellékek:

Tájékoztató, információ: 4041

Folyóiratrészleg: 3130 és 3347

Könyvkölcsönzés: 4028

Fénymásolás: 3346

Számítógépek: 4039

Régi könyvek: 4044 és 3356

NYITVATARTÁS

A t a n é v b e n:

Köny- és folyóiratolvasótermeink:

Hétfőn 13 - 20 óráig

Más hétköznapokon 8 - 20 óráig

Szombaton 8 - 19 óráig

Kölcsönző:

Hétfőn 13 - 18 óráig

Kedd - csütörtök 9 - 16.30 óráig

Pénteken 9 - 16 óráig

Szombaton 9 - 13.30 óráig

V i z s g a i d ő s z a k b a n

Könyv- és folyóiratolvasótermeink:

Hétfőn 10 - 20 óráig

Más hétköznapokon 8 - 20 óráig

Szombaton 8 - 19 óráig

Vasárnap 8 - 13 óráig

A kölcsönző a vizsgaidőszakban is a szorgalmi időszaknak megfelelően üzemel.